

A vocantes causas a iudicibus Ecclesiasticis, aut eorum expeditiones quoquo modo impediunt.

cilia generalia, quam etiam in Lateranensi Concilio novissime celebrato edita, etiam cum interdicti Ecclesiastici, ac aliis censuris, & poenis in eis contentis.

§.14. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, & singulos Cancellarios, Vice-Cancellarios, & Consiliarios ordinarios, & extraordinarios quorumcumque Regum, & Principum, ac Praesidentes Cancelliarum, & Consiliorum, ac Parliamentorum, necnon Procuratores generales eorumdem, vel aliorum Principum, secularium, etiam Imperiali, Regali, Ducali, vel alia quacumque praesuleant dignitate; necnon Archiepiscopos, Episcopos, Abbates, Commendatarios, eorumque Vicarios, & Officiales, qui per se, vel per alium, seu alios, quarumcumque exemptionum, vel aliarum gratiarum, & literarum Apostolicarum, necnon decimarum, & beneficiale, ac alias spirituales, & spiritualibus annexas causas ab Auditoribus, & Commissariis nostris (ut eorum verbis utamur) advocant, ac executiones monitoriorum, citationum, inhibitionum, sequestrorum, executorialium, & aliarum literarum Apostolicarum, tam gratiam, quam iustitiam concernentium a Nobis, necnon Camerario, & Praesidentibus Camerae Apostolicae, ac Auditoribus, & Commissariis Apostolicis in eisdem causis pro tempore emanatarum, illarumque cursum, & audientiam, ac personas, Capitula, Conventus, & Collegia causas ipsas prosequi volentes, auctoritate laicali impediunt, & se de illarum cognitione tamquam iudices introumittere, ac partes actrices, quae illam committi fecerunt, & faciunt ad revocandum, seu revocari faciendum, citationes, vel inhibitiones, aut alias literas in eis decretas, & ad faciendum eos, contra quos tales inhibitiones emanaverunt, a censuris, & poenis in illis contentis absolvi, ordinaunt, vel compellunt, vel alias executionem literarum Apostolicarum, vel executorialium, etiam sub praetextu violentiae prohibendae impediunt, declarantes nihilominus, ac protestantes, prout tenore praesentium declaramus, ac expresse protestamur, absolutionem hodie, vel alias etiam solemniter per Nos faciendam praefatos supranominatos, & qualificados, ac Cancellarios, Vice-Cancellarios, Consiliarios, Procuratores, ac alios excommunicatos praedictos, nisi prius statuta, ordinationes, constitutiones, pragmatice, & decreta huiusmodi publice revocaverint, & ex archivis, seu capitularibus locis, aut libris, in quibus adnotata reperiuntur, deleri, & cassari, ac Nos de revocatione, & cassatione huiusmodi certiores fecerint, & alias a praemissis, cum vero proposito ulterius similia non committendi, desisterint comprehendere, nec illis aliter suffragaturam fore, ac in praemissis omnibus, & singulis, ac aliis quibuscumque iuribus Sedis Apostolicae, ac S. R. E. undecumque, & quomodolibet quaesitis, seu quaerendis per quoscumque actus contrarios, aut quomodolibet praedictantes,

tacitos, vel expressos, a Nobis, vel a Sede Apostolica quomodolibet factos, aut quemcumque temporis fluxum, vel tolerantiam, seu patientiam nostram ullatenus praedictari debere, aut quomodolibet posse.

§.15. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes mutilantes, vulnerantes, aut interficientes, seu capientes, & detinentes, seu depradantes Romipetas, & Peregrinos ad Urbem causa devotionis, seu peregrinationis accedentes, & in eam morantes, vel recedentes ab ipsa, & in his dantes auxilium, consilium, vel favorem.

§.16. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui per se, vel alium, seu alios, directe, vel indirecte, sub quocumque titulo, vel colore occupant, detinent, vel hostiliter destruunt, seu invadunt, aut occupare, detinere, vel destruere, aut invadere hostiliter praesument, in totum, vel in partem Almam Urbem, Regna Siciliae, seu Trinacriae, Insulas, Sardiniae, & Corsicae, Terras citra Pharium, Patrimonium Beati Petri in Tuscia, Ducatum Spoletanum, Comitatum Venetinum, Sabinen. Marchiae Anconitanae, Massae Trebariae, Romandiola, Campania, & Maritima Provincias, illarumque Terras, Loca, ac Terras specialis commissionis Arnulphorum, Civitatesque nostras Bononiam, Ferrariam, Regium, Mutinam, Faventiam, Imolam, Forlivium, Ravennam, Cerviam, Cefenam, Ariminum, Beneventum, Perusiam, Avenionem, Civitatem Castellum, Tudertum, Camerinum, & alias Civitates, Terras, & Loca, vel ad ipsam Romanam Ecclesiam spectantia, & pertinentia, & adhaerentes, ac fautores, & defensores eorum, seu in his dantes auxilium, consilium, vel favorem.

§.17. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes Sanctarum Reliquiarum, & ornamentorum Ecclesiasticorum quorumcumque, Calicum, Crucum, Candelabrorum, Thuribulorum, vasorum argenteorum, & aureorum, Vestium Sacrarum ad Divinum Cultum, & usum deputatorum, ex Basilicis, & Ecclesiis, tam Urbis, quam extra illius mania constitutis, & aliarum quarumcumque rerum in ipsa Urbe tempore illius direptionis usque in praesentem diem nequiter ablatarum ablatores, & illorum occupatores, ac quoscumque alios ad quorum manus res ipsae quocumque titulo, & ex quavis causa scienter pervenerint, & existant, quocumque fuerint ordinis, vel praeminentiae, conditionis, ac status, etiam Imperiali, Regali, Reginali, aut alia quavis Ecclesiastica, vel mundana praesuleant dignitate, nisi restituerint res ablatas huiusmodi eorum veris dominis, si quorum notitiam habuerint, vel cum ipsis dominis desuper amicabiliter concordaverint, seu si eosdem dominos ignoraverint, nisi res ipsas ad manus personarum ad hoc per Nos deputatarum consignaverint realiter, & cum effectu.

§.18. Non obstantibus quibuscumque

Offendentes peregrinos ad Urbem euntes commorantes & recedentes.

Occupantes bona Sedis Apostolicae.

Diripientes sacra Ecclesiarum Urbis.

Contrarios privilegi derogatio.

Absolutionis reservatio, quae non iuret non desistens a peccatis.

Peccata contravenientium, in absolvendo.

Forma, & effectus publicationis in Urbe.

privilegiis, & indulgentiis, ac literis Apostolicis, generalibus, vel specialibus, eis, vel eorum alicui, vel aliquibus cuiuscumque ordinis, status, vel conditionis, dignitatis, vel praeminentiae fuerint, etiam si (ut praemittitur) Pontificali, Imperiali, Regali, Reginali, seu quavis alia Ecclesiastica, vel mundana praesuleant dignitate, a praedicta Sede, sub quavis forma, vel tenore concessis, quod excommunicari, vel anathematizari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiusmodi, ac Ordinibus, locis, nominibus propriis, cognominibus, & dignitatibus eorum mentionem, necnon consuetudinibus, & observantiis, scriptis, & non scriptis, & aliis contrariis quibuscumque, per quae contra nostros processus huiusmodi, ac sententias quo minus concludantur in eis, se se juvare valeant, vel tueri, & quae quoad hoc penitus tollimus, & omnino revocamus.

§.19. Et a quibus quidem sententia nulli per alium, quam per Romanum Pontificem, nisi in mortis articulo constitutus absolvi possit. Nec etiam tunc, nisi de stando Sanctae Romanae Ecclesiae mandato, satisfactio, & sufficienti cautione praestitis, etiam praetextu Confessionum, seu quarumvis facultatum verbo, literis, aut quavis alia scriptura, etiam in qua, quod sola signatura sufficeret, concessum, & quavis derogatoriis derogatorie, fortiores, & efficaciores, ac insolite clausulae apparerent, quibusvis personis, cuiuscumque praeminentiae, dignitatis, conditionis, aut status fuerint, etiam si, ut praemittitur, Pontificali, Imperiali, Regali, Reginali, vel quavis alia praesuleant dignitate, religiosi, & secularibus utriusque sexus, Capitulis, Collegiis, Conventibus, Ordinibus, etiam Mendicantium, & militiarum Hospitalibus, Confratribus, Universitatibus concessarum a Nobis, vel a praedicta Sede, & quas concedi contingeret quomodolibet in futurum.

§.20. Illos autem, qui contra tenorem praesentium talibus, vel eorum alicui, seu aliquibus absolutionis beneficium impendere de facto praesumpserint, excommunicationis, & anathematis sententia innodamus, eisque praedicationis, electionis, administrationis Sacramentorum, & audiendi Confessiones, officia interdicimus, praedictantes, & declarantes aperte transgressores, & contemptores praedictis Nos gravius contra eos spiritualiter, & temporaliter, prout expedire cognoverimus, processuros, & nihilominus quicquid egerint absolvendo, vel alias, nullius sint roboris, vel momenti.

§.21. Ut autem huiusmodi nostri processus ad communem omnium notitiam deducantur, cartas, seu membranas processus continentes eosdem in valvis Basilicarum Principis Apostolorum, & S. Joannis Lateranen. de Urbe, affigi, seu appendi faciemus, quae processus ipsos quasi sonoro praeconio, & patulo iudicio publicabunt,

ut ii, quos processus huiusmodi contingunt, quod ad ipsos non pervenerint, aut ipsos ignoraverint, nullam possint excusationem praetexere, seu ignorantiam allegare, cum non sit verisimile, quoad ipsos remanere incognitum, quod tam patenter omnibus publicatur.

§.22. Verum, ut praesentes literae, ac omnia, & singula in eis contenta eo fieri notiora, quo in plerisque Civitatibus, & locis fuerint publicata, venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, ac locorum Ordinariis ubilibet constitutis, per haec scripta committimus, & in virtute sanctae obedientiae districte precipiendo mandamus, quatenus per se, vel alium, seu alios, praesentes literas, postquam eas receperint, seu earum habuerint notitiam, saltem semel in anno, aut pluries, prout expedire viderint, in Ecclesiis suis dum major in eis populi multitudo ad divina convenerint, solemniter publicent, ad Christianifidelium mentes deducant, nuncient, & declarent.

§.23. Decernentes eorumdem praesentium transumptis etiam impressis, manu notarii publici subscriptis, & sigillo alicuius Iudicis Ordinarii Romanae Curiae munitis, eandem profus fidem in iudicio, & extra ubilibet adhibendam fore, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensa.

§.24. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae excommunicationis, extensionis, revocationis, innodationis, interdicti, innovationis, protestationis, declarationis, commissionis, mandati, voluntatis, & decretorum infringere &c.

Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae, millesimo quingentesimo trigesimo sexto, Idibus Aprilis, Pontificatus nostri Anno II.

Anno a Nativitate Domini millesimo quingentesimo trigesimo sexto, Indictione octava, die vero decima tertia mensis Aprilis Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Pauli divina providentia Papa III. Anno secundo, retrospectae literae Apostolicae affixa, & publicatae fuerunt in S. Joannis Lateranensis, ac Principis Apostolorum de Urbe Basilicarum valvis, seu portis, amissis ibidem per aliquod temporis intervallum affixis per Nos Thomam Roger. & Franciscum de Grossa praebatos S. S. D. N. Papa Cursores. Petrus Cornuti Magister Curiae.

XI.

Indictio Concilii Oecumenici in Civitate Mantuana pro die 23. Mensis Maii anni 1537.

PAULUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad futuram rei memoriam.

AD Dominici Gregis curam, & regimen divina disponente providentia

Iussu hanc eandem Bullam in aliis locis publicandam.

Transumptio fides.

Sentio poenalis.

D. P. An. II. 13. Aprilis.

Publicatio in Urbe.

Ex Regis. Vat. & Roman. consuet. Annal. Tom. XX.

Exordium.

tia assumpti, nihil magis ex animo desideramus, & ab omnipotenti Deo precati sumus, quam ut Ecclesiam suam Nobis commissam, & tot hæresum, & errorum vepribus jam pridem in ea subortis Spiritus Sancti operante gratia, nostroque studio purgatam, ejusque moribus in melius reformatis, debito nitore, & sinceritati restitutam in Sanctitate, & Justitia gratum Deo obsequium præstare videamus, sed & illa nihilominus cura nos tenet, cum consideramus, atque adeo oculis ipsis cernimus, Christianam Rempublicam intestinis fidelium odiis, & Infidelium vi, ac dolo afflictam in dies magis dissipari, atque diminui.

§.1. Quibus opportuna remedia adhiberi pro Pastoralis cura cupientes cum multis, variisque viis per Nos diligenter examinatis, nullam aliam judicaverimus meliorem, ac promptiorem ea; quam majores nostri sanctissimi viri, adeoque universalis ipsa Ecclesia, in hujusmodi casibus experta est saluberrimam, generalis videlicet Concilii celebrationem, idcirco eorum sanctis vestigiis insistentes, Sacrosanctum, Ecumenicum, seu universale Concilium, (quod etiam cum in minoribus essemus, a Nobis maxime est desideratum) ineunte statim Pontificatu nostro celebrare omnino statuimus, & de hac nostra constanti voluntate non solum palam loquuti sumus, sed & charissimos in Christo filios nostros, Carolum Romanorum Imperatorem, ac alios Christianos Reges, & Principes per literas, & Nuntios nostros certiores fecimus, & nunc auctore Domino indicare, & exinde in loco, & tempore per Nos inferius declarando celebrare, ac demum ad optatum finem perducere omnino decernimus: sperantes, & cum Dei auxilio Nobis promittentes, per hoc tam sanctum, & tam salutare remedium, non solum omnes hæreses, & errores ex agro Domini extirpandos, & Christiani populi mores corrigendos, sed & universalem inter fideles pacem componendam, & facta sub vexillo salutiferæ Crucis contra Infideles generali expeditione Regna, & Terras nostras ab illis occupatas recuperandas, captivosque innumerabiles liberandos, & infideles ipsos ad Sanctam Religionem nostram favente Domino convertendos, & sic ab universo Orbe in unum, idemque ovile Domini coalescente in vera fide, spe, & charitate, sobrie, & pie, & juste vivatur, & inde ab Omnipotenti Deo corona Justitiæ expectetur.

§.2. Hoc igitur perpetuum, & constans animi nostri super universalis Concilii celebratione propositum, & sententiam ad Dei laudem, & gloriam, Ecclesiæque suæ salutem, decus & incrementum exequi aggredientes. In nomine Sanctæ, & Individuæ Trinitatis Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, auctoritate Omnipotentis Dei, ac Beatorem Petri, & Pauli Apostolorum ejus, qua in terris fungimur, de venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium, consilio, & assensu Ecumenicum, seu universale, ac generale Concilium in Civitate

te Mantuana loco tuto, commodo, fertili, & Domorum, ac bonarum habitationum copia prædita, anno Domini millesimo quingentesimo trigesimo septimo, die vigesima tertia mensis Maii, quæ erit feria quarta post Sacratissimum Festum Pentecostes, inchoandum, & ut sequitur, continuandum, & auctore Domino, finiendum nuntiamus, convocamus, statuimus, indicimus, & ordinamus.

§.3. Univerfis, & singulis venerabilibus Fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & dilectis filiis Abbatibus, & ceteris Ecclesiarum, & Monasteriorum Prælatibus, ubique Terrarum constitutis in virtute præstiti juramenti, ac sanctæ obedientiæ, & sub pœnis de jure, vel consuetudine, aut alias contra eos, qui ad generale Concilium non accedunt, statutis, mandantes, quatenus personaliter, prædictos vero Imperatorem, Reges, Principes, Duces, Marchiones, & alios, qui de jure, vel consuetudine in universalis Concilio interesse debent, per viscera charitatis Domini Nostri Jesu Christi invitantes, & exhortantes, quatenus pro pace, salute, & augmento Ecclesiæ Dei, & ipsi personaliter (quod malletur) vel si personaliter non possint, per solemnes oratores suos congruo tempore huic sacro Concilio in dicta Civitate Mantuæ, ut præfertur, celebrando debeant interesse: Qui tamen si considerent, quam nobis jucunda Christianæ vero Reipublicæ maxime necessaria futura sit eorum in dicto Concilio Pastoralis præsentia, non dubitamus, quin tum alii supradicti Reges, & Principes, tum Carolus Imperator, tum Franciscus Francorum Rex Christianissimus sint illi personaliter interfuturi.

§.4. Siquidem Carolus pro Sanctæ Fidei nostræ zelo, & amore, tam suo, quam Serenissimi Ferdinandi Romanorum Regis Fratris sui, ac Electorum, ceterorumque sacri Romani Imperii Ordinum nomine, pro universalis Concilii celebratione apud sel. rec. Clementem VII. Prædecessorem nostrum sæpenumero, & maximopere institit, & cum variis rerum perturbationibus, & bellis, ac aliis legitimis de causis, & præsertim præfati Clementis obitu tam Sancti operis, & optimi animi, quem ad hoc idem Prædecessor habebat, impeditus esset effectus, Nobis ob hanc nostram promptam, ultroque sibi, & omnibus supradictis, ab initio usque nostri Pontificatus, ut prædictum est, a Nobis significatam, & oblatam super dicto Concilio per Nos indicendo, & celebrando deliberationem, & proxime in prædictorum Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Generali Congregatione decretam, & declaratam conclusionem, qua decuit filiali reverentia, eodem nomine maximas gratias egit.

§.5. A Francisco vero Rege præfato, qui etiam ad eundem Clementem, & Sacrum Collegium plenas pietatis, ac Religionis, hac de re literas scripserat, quale a Principe vere Christianissimo sperabamus consensum, & conforme bonæ voluntati

Reges, & Episcopos ceterosque alios ad illud invitavit.

Carolus VI. Imp. instat apud Clementem VII., & Paulum III. pro celebratione Concilii.

In idem consensit Franciscus I. Rex Galliarum.

Causæ, quibus adductus est Paulus, Concilium indicere.

Exercitium contra Turcas parare meditatur.

Locum, & diem pro celebrando generali Concilio indicit.

Imperatorem, Regesque hortatur, ut subditos suos persc, vel per legitimum Procuratorem ad Concilium faciant convenire.

Conclusiones Datum die 4. Junii 1536. Pont. An. II.

Pauli PP., & Cardinalium subscriptiones

luntati super hujusmodi Concilii negotio responsum accepimus.

§.6. Et nihilominus eisdem Imperatorem, Reges, Principes, & alios supradictos similiter rogamus, & hortamur, ut omni adhibita opera, & studio efficiant, & omnes, & singula personæ in eorum Regnis, & dominiis existentes, quæ de jure, vel consuetudine generalibus Conciliis interesse debent, ad Concilium hujusmodi cessante hujusmodi legitimo impedimento, de quo legitimo docere teneantur, personaliter, alias per idoneos Nuntios, Procuratores, vel Oratores legitima mandata habentes, Concilio prædicto interesse, & usque ad ipsius conclusionem, & absolutionem in dicta Civitate Mantuæ morari debeant, & sic congregata multitudine Christianorum copiosa, ea, quæ ad Dei laudem, Ecclesiæ in moribus reformationem, & exaltationem; hæresum vero omnimodam extinctionem, fideliumque prædictorum concordiam, & salutem, ac generalem contra infideles expeditionem pertinent, in eodem Concilio Deo Autore, & Adjutore salubriter ordinentur &c.

Nulli ergo &c. Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo trigesimo sexto, quarta mensis Junii, Pontificatus Nostri Anno II.

Ego Paulus Catholica Ecclesiæ Episcopus subscripsi.

- Ego Joannes Episcopus Ostiensis Cardinalis Senensis subscripsi.
Ego Jo. Dominicus Episcopus Portuensis Cardinalis Travenensis subscripsi.
Ego Bonifacius Episcopus Sabineus Cardinalis Spogegensis manu propria subscripsi.
Ego Laurentius Episcopus Prænestinus Cardinalis Campegius manu propria subscripsi.
Ego Antonius Presbyter Cardinalis de S. Severino manu propria subscripsi.
Ego Augustinus Cardinalis Pervusinus Sanctissimi Domini Nostri Papa Camerarius subscripsi.
Ego Vincentius Caraffa Cardinalis Neapolitanus manu propria subscripsi.
Ego Andreas Cardinalis Parmensis manu propria subscripsi.
Ego Franciscus Cardinalis Sanctæ Crucis manu propria subscripsi.
Ego Franciscus Cardinalis Cornelius manu propria subscripsi.
Ego Nicolaus Cardinalis Capuanus manu propria subscripsi.
Ego Hieronymus Cardinalis de Glionuccis manu propria subscripsi.
Ego Jacobus Cardinalis Simoneta manu propria subscripsi.
Ego Gaspar Cardinalis Contareus manu propria subscripsi.
Ego Paulus Sancti Eustachii Diaconus Cardinalis subscripsi.
Bull. Rom. Tom. IV. Par. I.

- Ego Alexander S. Mariæ in Via Lata Cardinalis Cesarinus subscripsi.
Ego Joannes Cardinalis de Salviatis manu propria subscripsi.
Ego Nicolaus Cardinalis Rodulphus manu propria subscripsi.
Ego Augustinus Sancti Adriani Diaconus Cardinalis Trivultius manu propria subscripsi.
Ego Hercules Sanctæ Mariæ Novæ Diaconus Cardinalis manu propria subscripsi.
Ego Mattheus Sancti Theodori Diaconus Cardinalis de Caddis subscripsi.
Ego Hieronymus Cardinalis Grimaldus subscripsi.
Ego Alexander Cardinalis de Farnesi Vice-Cancellarius subscripsi.
Ego Guido Alcanius Sfortia Cardinalis Sanctæ Floræ manu propria subscripsi.
Ego Martinus Sanctæ Mariæ in Aquiro Diaconus Cardinalis Caracciolus subscripsi.

XLI.

Prohibitio ne Subditi S. R. E. sub alienigenorum Principum stipendiis militent, ac in Ditione Ecclesiastica pro eorumdem servitio milites, aliasque copias parent.

PAULUS PAPA III. Ad futuram rei memoriam.

§.1. Superioribus mensibus, cum inter nonnullos Christianos Principes certas discordias exortas videremus, timeremusque inde bella facile posse provenire: Nos, ut nostro suffragaremur officio, discordias hujusmodi totis viribus sedare tentavimus, utque, quantum in Nobis esset, belli fomenta tolleremus, omnibus, & singulis nostris etiam S. R. E. Subditis, & Vassallis quacumque etiam Ducali, Marchionali, Comitali, & qualibet alia dignitate fulgentibus, etiam sub læsæ majestatis, & confiscationis omnium bonorum suorum, nec non privationis Civitatum, Terrarum, Oppidorum, & locorum quorumcumque ad dicta Romana Ecclesia quomodolibet obtentorum pœnis ipso facto incurrendis mandavimus, ne se ad stipendia aliquorum Principum, aut Potentatum locare, aut in Civitatibus, Terris, Oppidis, & locis hujusmodi milites congregare, seu stipendiare, vel aliquo colore, aut prætextu militum, aut gentium coadunantiam facere, neve aliquem bannitum inibi recipere, seu receptare præsumerent.

§.2. Cum autem, sicut non sine animi nostri gravi displicentia accepimus, nonnulli ex Subditis, & Vassallis nostris hujusmodi sui status, & honoris immemores mandatis nostris hujusmodi spretis, & contemptis, se ad stipendia aliorum Principum, seu Potentatum locare, & in Civitatibus, Terris, Oppidis, & locis prædictis milites congregare, aut stipendiare, militum, seu

Ex Reges. in Archiv. Vat.

Prohibitio, de qua in rubrica edita occasione inter Principes Christianos, ex quibus bellum timebatur.

Nonnulli tamen ex Subditis Status Ecclesiastici hanc legem transgredi non timuerunt.

Eamdem legem innovat Clemens.

gentium coadunantias facere, ac Bannitos ibi recipere, aut receptare aus fueriat, & ad praesens audeant.

§.3. Nos, ad quorum aures ex fide dignorum relatione devenit, dictos subditos, & vassallos nostros ex hoc potissime in hac re magis audere, quod ipsi parum, vel nihil, quod ad Nos spectet, habentes, & Civitates, Terras, Oppida, & loca, quae gubernant, tamquam ad eorum uxores pertinentia sub ipsarum uxorum clypeo salvare posse sperantes, poenas praedictas deludere posse confidunt. Nos inconvenientibus, quae hinc provenire possent occurrere, & ne sub his cautelis, subterfugiis mandata nostra deludantur, utque in Civitatibus, Terris, Oppidis, & locis Nobis, & dicte Romanae Ecclesiae subditis armorum strepitus, & scandala cessent, providere volentes; Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine omnibus, & singulis nostris, & dicte Ecclesiae subditis, & vassallis praedictis, aut quibusvis aliis dignitatibus fulgentibus sub dictis poenis ipso facto similiter incurrendis, ac ex aliis causis animum nostrum moventibus praecipimus, & mandamus, ut ad stipendia Principum, aut Potentatum hujusmodi se locare, aut in Civitatibus, Terris, Oppidis, & locis praedictis milites congregare aut stipendiare, aut milites, seu gentium coadunantias facere, aut Bannitos recipere, seu receptare non audeant, nec praesumant.

Contra transgressores procedi posse licet, ut etiam super bonis dotabilibus uxorum &c.

§.4. Decernentes motu, scientia, & potestate praedictis, non solum subditos, & vassallos praedictos, sed etiam eorum uxores Nobis, & dicte Ecclesiae subditos ad praemissa teneri, & in eventum contraventionis etiam maritorum suorum, ipsas etiam uxores dictas poenas incurrrere, ac contra eas, eorumque bona etiam dotalia usque ad executionem inclusive super poenis praedictis procedi posse, sicque per quoscumque Judices, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, etiam S. R. E. Cardinales interpretari, judicari, & definiri debere, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter interpretandi, judicandi, & definiendi facultate, ac irritum, & inane quidquid fecus a quoquam super his scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogat obstantibus.

§.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate, alia roboratis, ac omnibus illis, quae alias quoad praemissa volumus non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 12. Augusti 1536. An. II.

Datum Romae apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris 12. Augusti 1536. Pontificatus nostri Anno II.

Declarat novas Locationes, Arrendationes, seu Concessioniones in Emphyteusim Bonorum Ecclesiarum, Monasteriorum &c. in Districtu Urbis validas esse, etiam non citatis antiquis Colonis, Inquilinis &c.

Ex Regest. in Archiv. Vas.

PAULUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Si diffusis per Orbem terrarum Ecclesiis Monasteriis, & piis locis Apostolicis nos deceat provisione consulere, ampliori sollicitudine Ecclesiis, Monasteriis, & piis locis in Urbe, & ejus districtu constitutis, quorum cura strictiori jure Nobis imminere dignoscitur, Nos convenit providere, ac illorum, necnon eis praesentium, & in eis divinis obsequiis mancipatarum personarum, excisis ab eis contentionum dispendiis, profectui jugiter intendere.

Procedimus.

§.1. Sane cum sicut accepimus licet tam venerabiles Fratres nostri S. R. E. Cardinales etiam Ostien., & Portuen. Episcopi Cathedralium, ac Presbyteri, & Diaconi Basilicae Principis Apostolorum, & Sancti Joannis Lateranen., ac Beatae Mariae Majoris Archipresbyteratum, necnon aliarum Ecclesiarum, quibus praesunt, Titulorum, & Diaconiarum, quam dilecti filii Basilicae Principis Apostolorum, & Sancti Joannis, ac aliarum Ecclesiarum praedictarum Capitula, necnon universorum Monasteriorum quorumvis ordinum Abbates, & Conventus, aliique Clerici Saculares beneficia Ecclesiastica cum cura, & sine cura in Urbe consistentia obtinentes, ac piorum locorum Rectores, Gubernatores, sive Administratores Tenutas, sive Casalia, & alia praedia rustica, ad Ecclesias, Archipresbyteratus, Titulos, & Diaconias, necnon Monasteria, & Mensas, tam Capitulares, quam Convencuales, & alia beneficia, & pia loca ipsius Urbis spectantia etiam ad longum tempus, vel alias, pro annuis affectibus, sive responsionibus arrendari, seu in affectum concedi vel locari solita antiquis, sive tunc instantibus illorum Colonis, aut Inquilinis, vel alias ea tenentibus, non interpellatis, sive requisitis aliis novis Inquilinis, Colonis, sive alias noviter conducere volentibus, cum pactis, & conditionibus de, & pro quibus suam, ac Ecclesiarum Mensarum, Archipresbyteratum, Titulorum, beneficiorum, & piorum locorum praedictorum conditionem efficere possint meliorem arrendare, & locare, ac in affectum, & alias concedere consueverint, ac arrendationes, locationes, & concessioniones hujusmodi etiam infcis, immo etiam invitis antiquis Colonis, sive Inquilinis effectum habuerint, ac sortita fuerint; nihilominus a nonnullis dicatur praetendi, & asseri arrendationes, sive locationes, & in affectum concessioniones de tenutis, sive casalibus, & praediis praedictis antiquis, sive tunc instantibus Colonis, vel Inquilinis, & alias tenentibus praedictis non requisitis

Ex novis locationibus, seu arrendationibus super variis oriebantur litigia.

stis factas non solum nullas, & invalidas existere, sed prout in Palatiis, & Domibus ipsius Urbis, & aliis praediis Urbanis receptum, sive statutum esse dicitur, hoc etiam in ipsis tenutis, seu Casalibus, & praediis observari solitum esse, & observari debere, videlicet, quod tales novae arrendationes, sive locationes, & in affectum concessioniones eidem novis Inquilinis, sive Colonis non interpellatis, sive requisitis antiquis, sive tunc instantibus Colonis, sive Inquilinis factae, pro eisdem praediis, pactis, & conditionibus eis illa acceptantibus, & habere volentibus antiquis Colonis, vel Inquilinis censentur, & intelligantur factae, ac propterea etiam super arrendationibus, seu locationibus, & concessionibus hujusmodi novis Inquilinis factis, dictis antiquis non interpellatis, inter ipsos antiquos, & novos Colonos, sive Inquilinos, sive conductores quaestiones quandoque exortae fuerint, & in dies oriantur, ac in futurum majores oriri formidentur.

Novae locationes in bonum Ecclesiarum factae validae sunt, et non requisitis antiquis Colonis, Inquilinis &c.

§.2. Nos quaestionum hujusmodi materiam succidere, & penitus amputare volentes, & ex certa nostra scientia hac nostra in perpetuum valitura Constitutione pro potiori cautela suffragio auctoritate Apostolica tenore praesentium statuimus, & ordinamus, quod de cetero, tam ipsi Episcopi, & alii Presbyteri, ac Diaconi Cardinales, quam Abbates, & alii Ecclesiarum Praelati, necnon quorumcumque Ecclesiarum Capitula, & quorumvis ordinum Monasteriorum Urbis hujusmodi etiam Conventus, & Clerici in eadem Urbe beneficia Ecclesiastica obtinentes, necnon piorum locorum Rectores, & Administratores de Tenutis, Casalibus, praediis, & aliis immobilibus, bonis, & praediis rusticis in dicte Urbis Territorio, seu districtu existentibus, antiquis Colonis, sive Inquilinis, vel aliis ea tenentibus non requisitis, nec interpellatis, novos arrendatores, seu concessioniones, & in affectum locationes novis affectuariis, sive conductores, & habere volentibus pro pretio, & cum pactis, seu conditionibus, de ac pro quo, vel quibus suam, & Ecclesiarum, Mensarum, Monasteriorum, Archipresbyteratum, Titulorum, Diaconiarum, & Beneficiorum praedictorum conditionem efficere poterint meliorem, ad annum, vel aliud tempus, ita tamen, quod si agatur de majori tempore, quo ex dispositione Juris, vel sacris Constitutionibus concedatur, licentia desuper a Sede Apostolica, habeatur dare, & concedere, ipsosque novos affectuarios, sive conductores capere, recipere, & habere, ac assequi posse, nec novae arrendationes, concessioniones, & locationes hujusmodi ipsis antiquis, sive tunc instantibus Colonis, aut Inquilinis, vel tenentibus censentur, vel sint factae, sed ipsi antiqui Coloni, sive Inquilini, & alii tenentes finitis temporibus suarum arrendationum, sive locationum, & concessionum a tenutis, sive Casalibus, & aliis praediis praedictis sint ipso facto omnino exclusi.

§.3. Decernentes irritum, & inane Bull. Rom. Tom. IV. Par. I.

quidquid fecus super his per quoscumque scienter, vel ignoranter contigerit attentari, ac volentes praesentes, ut illa omnibus innotescant, in acie Campi Florae, & Basilicae Principis Apostolorum, ac Ecclesiae Sancti Joannis Lateranen. praedictarum, necnon Cancellariae Apostolicae valvis per aliquem ex Curatoribus nostris affigi, ac omnes, & singulos arctare, & afficere, ac si eis singulariter, & personaliter intimata fuissent.

1536. Praesentium publicatio facienda.

§.4. Non obstantibus praemissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Obstantium derogatio.

Nulli ergo &c.
Datum Romae apud Sanctum Marcum anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo trigesimo sexto, tertio decimo Kal. Septembris Pont. nostri Anno II.

Conclusiones. Dat. die 9. Augusti 1536. An. II.

XIV.

Approbatio secunda Congregationis Capuccinorum Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci, cum declarationibus circummunus eorum Vicarii generalis, & aliorum Officialium.

Hi Fratres Capuccini, haecenus Eremita nuncupabantur, eorumque Congregatio a Clem. VII. approbata fuit, ut habes supra in ejus Const. XXIV. Religionis, fol. 73.

PAULUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii Vicarius modernus, & Fratres Ordinis Minorum Capuccinorum nuncupatorum, quod postquam fel. record. Clementi PP. VII. Praedecessori nostro pro partem nonnullorum tunc expressorum Fratrum Ordinis Minorum expositum fuerat, &c. Omittitur residuum, quia Bullam habes in loco cit. in Rubr.

Clemens VII. Congregationem Capuccinorum approbavit: ut in eius Constitutione, de qua in rubr.

§.1. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, literarum praedictarum vigore, nonnulli Clerici seculares, & regulares, ac Laici ab ipsis Fratribus, ut praefertur, nominatis, vel uno ex eis, ac ab aliis de ipsorum commissione receptis, Congregationem Fratrum Ordinis Minorum Capuccinorum nuncupatorum constituerint, ipsique Fratres cupiant literas praedictas quoad infra scripta confirmari, & extendi, & propterea Nobis humiliter supplicari fecerint, ut hujusmodi eorum votis annuere, de benignitate Apostolica dignaremur.

Hic modo Pontifex eisdem potentibus, d. Const. Clem. VII. in scriptis confirmat.

§.2. Nos attendentes uberes fructus, quos Ordo ipse Minorum in agro militantis Ecclesiae haecenus produxit, & in posterum producturum spe firma speramus, ac dignum censentes, ut circa ea, quae ipsius Ordinis incrementum concernunt, benignos favores impendamus, hujusmodi supplicationibus inclinati, literas Clementis Praedecessoris hujusmodi, quarum tenores praesent-

Eisque in omnibus suffragari decernit.

presentibus haberi volumus pro expressis, auctoritate Apostolica ex certa scientia, per presentes approbantes, & confirmantes, illas dilecto filio moderno, & pro tempore existenti Vicario generali Congregationis Capuccinorum huiusmodi, ac ipsius Congregationis Fratribus, perinde ac si illa eisdem Congregationi, & Fratribus directæ fuissent, quoad omnia, & singula in ipsis litteris contenta suffragari debere decernimus.

Vicario eorundem Capitulum generale quolibet triennio congregandi facultate concedit.

§.3. Et nihilominus auctoritate, & scientia similibus per eandem presentes statuimus, & ordinamus, quod deinceps Vicarius generalis ipsorum Fratrum Capuccinorum, circa finem triennii, ex quo ad officium Vicariatus huiusmodi electus fuerit, vel etiam prius, aut posterius iuxta præfate regulæ tenorem, ac ipsorum Fratrum laudabiles Constitutiones, Vicarios discretos, & Custodes vocem Congregationis habentes quarumlibet Provinciarum, & Custodiarum sibi subjectarum, in locum per ipsum Vicarium generalem deputandum, ad Capitulum convocare possit, quorum si qui legitimo impedimento detenti ipsi Capitulo interesse non poterint, per Nuncios ab eis deputatos, vel suppletis votis eorum, iuxta ipsorum consuetudinem præsentia suppleatur.

In quo Vicarius ex Capuccinis eligatur, & electus Magistro Gen. Conventualium præsentetur.

§.4. Qui sic congregati, omnia, & singula, quæ alii Fratres dicti Ordinis in eorum generali Capitulo, de iure, vel consuetudine, & ex privilegiis possint, faciendi, ordinandi, & disponendi, & potissime eligendi unum Religiosum ejusdem Ordinis, & Congregationis in eorum similem Vicarium generalem facultatem habeant, & ipsius Vicarii electionem si a majori parte eligentium celebretur, quam primum commode fieri poterit, Generali Magistro dictorum Fratrum Conventualium nuncupatorum, sicut hactenus servatum fuit, donec aliud desuper ordinatum a Sede Apostolica, præsentent, seu præsentari faciant.

A quo confirmetur, & regimen Congregationis Capuccinorum tribuatur.

§.5. Ipseque Generalis Magister intra triduum a præsentatione sibi facta ipsum electum Vicarium confirmare teneatur, concedendo ei, & committendo plenarie vices suas, tribuendo videlicet liberam potestatem, & auctoritatem, ac omnimodam facultatem suam super omnes, & singulos Fratres ejusdem Ordinis Capuccinos nuncupatos, etiam si alio quovis nomine nuncupentur, tam in capitibus, quam in membris, publice, ac privatim visitandi Congregationes in Provinciis, & Custodiis omnibus eis subjectis, sive pro electione Vicariorum, Discretorum, Custodum, & Guardianorum, sive pro aliis utilibus negociis, faciendi, seu fieri faciendi nova loca, Conventus, seu Eremitoria recipiendi, Fratres subditos corrigendi, & puniendi, excommunicandi, & absolvendi, & incarcerandi, & a carceribus liberandi, contradictores, ac rebelles per censuras Ecclesiasticas, & alia juris, ac dicti Ordinis remedia, etiam per invocationem brachii Secularis, vel Ecclesiastici, si opus fuerit, compescendi, ac generaliter, specialiterque

omnia, & singula circa Fratres, Conventus, Domos, loca, & Eremitoria huiusmodi faciendi, exercendi, & disponendi, ordinandi, administrandi, ac statuendi, quæ Generalis Magister dicti Ordinis circa Fratres, Conventus, Domos, loca, & Eremitoria Fratrum Conventualium nuncupatorum facere possit, si personaliter adesset, vel interesset, ac eandem auctoritatem, potestatem, gratiam, & facultates per ipsum Magistrum Generalem eidem Vicario Generali concessas, vel earum partem, aliis Fratribus, quos ad hæc judicaverit idoneos, committendi, & concedendi, necnon per ipsos prædicti Vicarii Commissarios committi, & concedi faciendis, & triduo elapso, & electo non confirmato, idem electus pro confirmato Sedis Apostolicæ auctoritate, cum plenaria potestate huiusmodi, usque ad Successoris electionem habeatur, & infra hoc tempus officio suo, sine scitu omnium Vicariorum, & Discretorum Provincialium, aut majoris partis eorumdem renunciare nequeat. Possit tamen convocare omnes Vicarios, & discretos sibi subiectos infra tempus officii sui in loco per ipsum deputando, quoties sibi opus visum fuerit.

Eoque Vicario deficienti, Vicarius Provincialis agit de convocando Capitulo, quod alterius electione, & interim primus Definitor exerceat officium Vicariatus.

§.6. Si vero Generalis Vicarius infra officii sui tempus ex hac luce migraverit, seu alias ab officio amotus fuerit, Vicarius in cujus Provincia mori, vel amoveri contigerit, nunciet quam citius poterit omnibus Definitoribus Capituli Generalis immediate præcedentis, & omnibus Vicariis Provincialibus, ac de consilio, atque consensu duorum Vicariorum proximorum, determinet locum, & tempus, nisi fuissent per Generale Capitulum, vel per prædictum Vicarium autem obitum ipsius, ac amotionem deputata, & convocet qui fuerint evocandi pro Successoris Vicarii electione celebranda, quo vacationis tempore, auctoritate Sedis prædictæ exerceat officium Vicariatus huiusmodi primus Definitor prædictorum, vel ipso deficiente, secundus, & sic de aliis successive, cum plenaria potestate præmissa.

Et hoc idem servetur deficientibus Vicariis Provincialibus.

§.7. Et hoc idem censetur de Vicariis Provincialibus cum eis mori, vel amoveri contigerit, ac Provincias regi, & gubernari, per primum, ac alios Definitores successive Capituli Provincialis immediate præcedentis, prout supra de Vicario Generali statutum extitit, salva semper, & reservata prædicti Vicarii Generalis, ut præmittitur potestate.

Magister Generalis Ordinis tantummodo Capuccinos visitare, & corrigere possit.

§.8. Generalis vero tam Magister prædictus, quam Minister Ordinis Minorum huiusmodi, aut quisquam Ministrorum, seu Magistrorum Provincialium, seu aliorum Fratrum dicti Ordinis, tam Conventualium, quam de Familia, sive de Observantia nuncupatorum, donec aliter per Sedem Apostolicam ordinatum fuerit, prædicto Vicario Generali, seu ceteris Vicariis, vel cuiquam Fratri ejusdem Congregationis de Capuccinis nuncupata, molestiam, seu impedimentum aliquod inferre non audeat, nec præsumat sub pœna excommunicationis late

late sententiæ, privationis officii, omniumque actuum legitimorum, nisi quod præfatus Magister Generalis, donec aliter per dictam Sedem ordinatum fuerit, per se dumtaxat personaliter, visitare, & corrigere possit, & valeat, prædictum Vicarium Generalem, seu Fratres, domum, locum, & Eremitorium eorumdem Fratrum Capuccinorum nuncupatorum, pie, benigne, & caritative ad meliorem frugem, provocando. Et si quemquam, quod absit, repererit criminofum, ipsum Vicarium, de consilio, & assensu majoris partis Vicariorum, præmissorum, ceteros vero de consilio, & assensu majoris, & senioris partis Fratrum Domus, Eremitorii, loci, vel Conventus Visitatorum in eodem loco, & non extra, corrigere valeat, & punire, penitentiare, ac emendare, secundum quod delicti qualitas exegerit faciendum. De regimine vero, ac cura prædictorum Fratrum Capuccinorum nuncupatorum se aliter non intro-mittat.

Habitus Capuccinorum ceteris aliis prohibetur.

§.9. Districtus inhibentes quibuscumque personis cujuscumque conditionis existant, sub excommunicationis late sententiæ pœna eo ipso incurrenda, ne habitum, per eos deferri solitum, nisi sub præfati Vicarii generalis pro tempore existentis obedientia, & cura permanent, gestare quoquo modo præsumant.

Declaratio circa obedientiam Ministris & Vicariis præstantiam.

§.10. Insuper vestigiis piæ me. Pii PP.II. etiam Prædecessoris nostri in hac parte inherendo, qui alias ex certis causis auctoritate Apostolica ex certa scientia, in favorem Familie de Observantia interpretatus est, ac declaravit, quod cum Apostolica Sedes Generalem totius Ordinis Minorum Ministrum Generalem, & Provinciales Vicarios Ministrorum loco, certis, piis, ac sanctis respectibus esse voluisset ac decrevisset, Vicarii ipsi, qui illis præsentent, & quibus ipsi ex debito eorum professionis obediebant, veri, & indubitati ipsorum Ministri, cum tales B. Franciscus dicti Ordinis Institutor eos esse intellexisset, quod ad usque præfata Sedes, in cujus arbitrio consistebat, aliud alio respectu ordinare statuisset, essent, ac perpetuo forent, differentes a prædictis Ministris solo nomine, eosque qui dictis Vicariis obedirent, secundum dictæ Sedis determinationem eorum regulæ, & præcipue in ea parte ubi erat (Præcipio firmiter Fratres universis, ut obediant suis Ministris) plene, & integre satisfacere, auctoritate, ac scientia prædictis, declaramus, & decernimus, quod donec aliter super præmissis per præfatum Sedem ordinatum fuerit, Fratres Capuccini prædicti eorum Vicariis, prout de Vicariis familie per dictum Pium Prædecessorem, ut præferatur, statutum fuerat, obediendo, plene ac integre, præfate regulæ satisfaciant.

Executorum huius Constitutionis deputatio.

§.11. Quocirca universis, & singulis Venerabilibus Fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, necnon dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, ac aliis personis in dignitate Ecclesiastica constitutis per Apostolica scripta mandamus, qua-

tenus ipsi vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, presentes literas, ac in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Vicariorum, & Fratrum Capuccinorum prædictorum, sive alicujus eorum fuerint desuper requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra, presentes literas, ac in eis contenta huiusmodi firmiter observare, ac singulos, quos presentes concernunt, illis pacifice gaudere, non permittentes eos desuper, per quocumque, contra præsentium tenorem quomodolibet molestari, inquietari, seu perturbari, contradictores quolibet, ac rebelles, per censuram Ecclesiasticam, ac alia opportuna juris remedia, appellatione postposita, compescendo, ac censuras, & pœnas ipsas iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Contrariis derogatio.

§.12. Non obstantibus præmissis, ac recolenda memoriæ Bonifacii Papæ Octavi similiter Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, ac aliis Apostolicis Constitutionibus, necnon quibusvis privilegiis, ac indulgiis Apostolicis, sub quibusvis tenoribus ac formis, cum quibusvis clausulis, & decretis, quæ adversus præmissa nullatenus suffragari volumus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Transumptorum fides.

§.13. Volumus autem quod præsentium transumptis &c.

D. P. An. II. 25. Angusti.

Nulli ergo &c.
Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo trigesimo sexto, octavo Kalendas Septembris Pontificatus nostri Anno II.

XV.

Confirmatio, & nova concessio privilegiorum, & gratiarum, Auditorum Rotæ Romanæ.

Ad hæc vide supra Constit. VIII. Clem. VII. Convenit. fol. 52.

PAULUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Romani Pontificis consueta benignitas, Exordium.
ea quæ per Prædecessores suos, præsertim personarum, sibi & Apostolicæ Sedi continuos labores impendentium, commodum, ac utilitatem concernentia concessasunt, ut firma perpetuo & illibata persistant, libenter approbat, prout in Domino salubriter conspiciat expedire.

§.1. Du-

1537. Pontifices multas gratias Auditoribus largiti sunt.

Quasi Pontifex confisus.

Privilegia Referendaris Apostolicis concessa, & concedenda, eisdem Auditoribus communicantur.

Executores deputati.

§.1. Dudum siquidem fel. recordat. Julius Secundus, Leo Decimus, & Clemens Septimus Romani Pontifices Prædecessores nostri, dilectis filiis causarum Palatii Apostolici Auditoribus, ac eorum Locumtenentibus, tunc & pro tempore existentibus, & eorum Collegio diversa privilegia, concessionem, exemptiones, antelationes, prerogativas, facultates, gratias, & indulta tunc expressa gratiose concesserunt, & approbarunt.

§.2. Nos dignum, quin potius debitum censentes dictos Auditores, & Locatenentes, qui pro publica utilitate quotidie, & incessanter invigilant, & in justitia personis ad Sedem ipsam ex omnibus mundi partibus confluentibus ministranda, immensos labores sustinent, pro eorumdem laborum remuneratione, illorum exigentibus meritis, & ut commodius se alere, ac sustentare valeant, non minoribus gratiis, ac prerogativis, quam a dictis Prædecessoribus nostris reportarunt, eos prosequi volumus, Motu proprio, non ad ipsorum Auditorum, seu Locatenentium, vel aliorum pro eis Nobis super hoc oblate petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, ac ex certa nostra scientia, omnia & singula privilegia, exemptiones, antelationes, prerogativas, concessionem, gratias, facultates, literas, ac indulta hujusmodi, per dictos, & alios nostros Prædecessores eisdem Auditoribus, & Locatenentibus, ac eorum singulis, in genere, vel in specie concessa quacumque, quotcumque, & qualiacumque sint, ac cujuscumque tenoris, & continentie existant, quorum omnium formas, & tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, presentibus pro expressis habentes, cum omnibus, & singulis derogationibus, decretis, & clausulis in eis contentis, in omnibus, & per omnia, auctoritate Apostolica, tenore presentium confirmamus, & innovamus, illaque sibi & eorum cuilibet, & prout dicti, ac alii Prædecessores concesserunt, de novo pro potiori cautela concedimus, & indulgemus.

§.3. Ac privilegia, & gratias dilectis filiis Referendaris nostris, seu eorum Collegio concessa, ac in posterum concedenda, illa pro sufficienter expressis habentes, cum eisdem Auditoribus, & Locatenentibus, ac eorum Collegio, auctoritate, & tenore presentium communicamus, seu illa de novo eis concedimus, ac presentes literas, & in eis contenta quacumque sub cujusvis suspensionibus, derogationibus, ac revocationibus in contrarium factis, & faciendis minime comprehendendi, neque illis derogari posse, nisi eorumdem Auditorum, ac Locatenentium ad id expressus accesserit assensus, ac irritum & inane, quidquid fecerit super iis a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

§.4. Quocirca pro tempore existentibus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerario, & Curie causarum Camera Apostolicæ generali Auditori, ac in Urbe in spiritualibus Vicario, per presentes motu simili manda-

mus, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios presentes literas, ac in eis contenta quacumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro partem dictorum Auditorum, Locatenentium, seu alicujus eorum desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in premissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra, eos & eorum quemlibet confirmatione, innovatione, concessionem, indulto, communicatione, & decreto, ac aliis premissis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari, contradictores quoslibet, & rebelles per censuras Ecclesiasticas, ac alia juris remedia, appellatione postposita compescendo, invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§.5. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis editis, ac edendis, etiam perpetuis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, gratiis, ac concessionibus per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem eandem sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam iteratis vicibus quibuscumque, quocumque nomine nuncupentur, & dignitate, seu majoritate præfulgeant, in genere, vel in specie, & seu eorum Collegii concessis, approbatis, & innovatis, ac in posterum concedendis, approbandis, & innovandis. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio habenda, aut exquisita forma servanda foret, ac in eis caveatur expresse, quod illis nullatenus derogari possit, illorumque omnium tenores pro sufficienter expressis, ac insertis habentes, hac vice dumtaxat, illis alias in suo robore permanens, harum ferie, motu, ac scientia similibus derogamus, necnon omnibus illis, que in literis eisdem Auditoribus, & Locatenentibus, seu eorum Collegio concessæ voluerunt dicti Prædecessores non obitare, qua pro repetitis habeantur, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.6. Et quia difficile foret. Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris, die decimasextima Augusti, millesimo quingentesimo trigesimo septimo, Pontificatus nostri Anno III.

Sequitur concessio exemptionis a Gabella Vini. PAULUS PAPA III. Motu proprio &c.

Attendentes continuos labores, quos dilecti filii causarum Palatii Apostolici Auditores, & eorum Locatenentes, pro administranda justitia personis ad Sedem Apostolicam ex omnibus mundi partibus confluentibus, ac in causis coram eis pro tempore vertentibus jugiter perferant, ac

Contrariis derogat.

Exemplis fidei dem tribuit. D. P. An. III. 17. Augusti.

Causa concessionis.

Exemptio Auditoris a gabella vini.

Inhibitio contra officiales qui eos desuper molestarent.

Derogatio contrarium.

Sola signatura sufficit.

Pape subsc.

propterea dignum reputamus, ut illis gratiosos favores, & opportuna commoditatis auxilia impendamus.

§.1. Volentes igitur eos specialibus favoribus, & gratiis prosequi, Motu proprio, & ex certa scientia nostra eisdem Auditoribus, & Locatenentibus, quos sicut accepimus, fel. record. Clemens Papa VII. Prædecessor noster inter alia privilegia illis concessa a solutione, & exactione quarumcumque gabellarum, & onerum liberavit, ac exempti, ut privilegii hujusmodi plenarium consequantur effectum, quod ipsi, & eorum cuilibet, ad nostrum, & Apostolicæ Sedis beneplacitum, singulis annis pro eorum usu, & victu quindecim vegetes cujuscumque qualitatis vini quodcumque illis placuerit, absque alicujus dohanæ, seu gabellæ, ac aliorum onerum solutione, ex Ripa, seu aliunde percipere, ac habere, libere, & licite valeant, auctoritate Apostolica, tenore presentium, de speciali gratia indulgemus, ac licentiam, & facultatem concedimus.

§.2. Mandantes nihilominus modernis, ac pro tempore existentibus Camerario nostro, ac domo nostre Magistro, ac Clericis Camera Apostolicæ, & Dohaneriis, omnibusque, & singulis dohanæ nostre officialibus, ac aliis ad quos quomodolibet spectat, in virtute Sanctæ Obedientiæ, ac sub excommunicationis lætæ sententiæ pena, quam, si contrafecerint, illos eo ipso incurere volumus, quatenus de cetero in perpetuum, singulis Auditoribus, ac Locatenentibus prædictis quolibet anno quindecim vegetes vini hujusmodi, absque aliqua gabella, seu dohanæ, ac onerum solutione, & gratis, quodcumque ab eisdem Auditoribus, seu eorum aliquo requisiti fuerint, tradant, ac tradi faciant, nec ab eis aliquid præmissorum occasione exigant, seu exigere præsumant, ac illis, & eorum cuilibet, quoties opportunum fuerit, mandata ad id necessaria expediant, ac expediri faciant, omni mora, & exceptione cessantibus, ac per eos, ad quos spectat, sub penis etiam pecuniariis eorum arbitrio imponendis observari faciant.

§.3. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus, ac locationibus, etiam Apostolica auctoritate factis, ac faciendis, statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Camerario, Magistro, Dohaneriis, & Officialibus, & Dohanæ hujusmodi, ac quibusvis aliis locis, ac personis cujuscumque conditionis, gradus &c. existentibus, etiam motu simili, ac alias sub quibusvis tenoribus, & formis &c. concessis, & concedendis, quibus latissime extendens motu simili derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis opportunis.

§.4. Volumus autem quod presentium sola signatura sufficiat, & ubique, tam in judicio, quam extra, fidem faciat, regula contraria non obstante.

Placet, & ita Motu proprio mandamus. A.

Uxores non possint ab eorum maritis cautiones de non offendendo petere, aut alia de causa cum eis in Urbe litigare, nisi prius in Monasterio, aut alio honesto loco ponantur.

PAULUS PAPA III. Motu proprio, &c.

CUM sicut accepimus, diversæ mulieres conjugatæ Alma Urbis, seu in ea commorantes, tam Romanæ, quam forenses, forsitan atrestantes vitam ad eorum libitum inhonestam ducere, ubi se ab eorum Maritis super earum inhonesta vita, aut pravus moribus argui vident, eos a quibus se amari sciunt, maritis suis in fidei iudicio, quod ipsi eas non offendunt, nec offendi facient, pro diversis pecuniarum summis etiam excessivis judicialiter, aut alias similem cautionem ab eisdem maritis suis exigant: & illis eam quandoque præstare nequeuntibus illos carceribus mancipari, & quandoque ad triremes delegari procurent, & faciant, vel si earum mariti prædicti cautionem hujusmodi eis præstent, illius clypeo fretæ, vitam ad eorum libitum inhonestam ducant, in divinæ majestatis offensam, ac scandalum plurimorum.

§.2. Nos volentes ex debito nostri officii pastoralis premissis occurrere, Motu simili modernis, & pro tempore existentibus Alma Urbis prædictæ Gubernatori, ac Senatori, & Curie causarum Camera Apostolicæ generali Auditori, ac quibusvis aliis Romanæ Curie officialibus, seu iudicibus, vel marescallis, quacumque auctoritate, etiam seculari fungentibus, districtius inhibemus, ne de cetero ad cujusvis mulieris conjugatæ instantiam ejus virum ad fidei iudicium, & sibi sub aliqua quantumvis modica pecuniarum summa de eam non offendendo, nec offendi faciendo, cavendum cogere, aut monere, seu ipsam mulierem conjugatam ad quovis modo cum viro suo quavis occasione litigandum admittere præsumant, nisi ipsa mulier in loco honesto, aut apud mulierem honestam, bonæ conditionis, & famæ, aut in Domo Sanctæ Marthæ de Urbe, in qua qualibet mulieres conjugatæ, seu ob earum malam vitam, & violatum thorum offendi timentes recipiantur, donec cum earum maritis reconcilientur, caritative tractantur, & sustentantur, cum effectu habitaverit, & vixerit. Nos enim ex nunc omnes, & singulas cautiones, & fidei iudices per maritos uxoris suis alibi, quam in loco honesto, & apud mulierem honestam, seu in dicta domo S. Marthæ habitantibus hætenus præstitas, unica tamen præcedente monitione, & in posterum præstandas, nullas, irritas, & inanes, nulliusque roboris, vel momenti fore, & illarum etiam si juramento vallate sint, executionem fieri non posse, ac dictos maritos, si qui in exilium relegati, vel ad triremes transmissi propter præmissa fuerint, dictos triremes exire, & ad Urbem libere redire posse, ac irritum &c. decernimus.

Causa hujus Constitutionis.

Sanctio de qua in rub.

§.3. Man-